

FOCUS Η ΑΛΛΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η παγίδα του Ράμα Ο Μπελέρης δεν είναι στα σχέδια της «νέας» αλβανικής Ριβιέρας

Στόχος η παράταση της προφυλακίσις του, που αποσκοπεί στην έκπτωση από το αξίωμά του παρότι δεν θα έχει καταδικαστεί ώστε να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντα του real estate της περιοχής

ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΑΡΑΣ ΦΩΤΑΚΗ

Ιδιαίτερα «ψυχρές» είναι οι σχέσεις Ελλάδας - Αλβανίας μετά τη σύλληψη του τότε υποψήφιου και νυν εκλεγμένου δημάρχου Χειμάρρας, Φρέντι Μπελέρη, ο οποίος έχει συμπληρώσει σχεδόν πέντε μήνες κρατούμενος, με κάθε του προσφυγή με στόχο την αποφυλάκισή του να απορρίπτεται από την αλβανική δικαιοσύνη. Ο Μπελέρης κατηγορείται για «εξαγορά ψήφων», με την υπόθεση να απειλεί κάθε μέρα να καταφέρει και μεγαλύτερη ζημιά στις σχέσεις Ελλάδας - Αλβανίας. Σύμφωνα με πληροφορίες δε η δίωξη γίνεται ώστε να αναλάβει δήμαρχος της αλβανικής Ριβιέρας ένας πιο πεπαιθός στην αλβανική κυβέρνηση

δήμαρχος, που θα συνδέεται και θα υπακούει στις επιταγές των συμφερόντων του real estate της περιοχής. Υπενθυμίζεται ότι πριν απ' τη σύλληψη Μπελέρη στις 11 Μαΐου μόλις τρεις μέρες πριν από τις αυτοδιοικητικές εκλογές στην Αλβανία, στις 20 Μαρτίου ο πρωθυπουργός της χώρας Εντι Ράμα είχε έρθει στην Αθήνα για να εγκαινιάσει την προσωπική του έκθεση ζωγραφικής, στο Ζάππειο με τα χαμόγελα να τον πρωθυπουργό της Αλβανίας να περισεύουν. Στις 22 Δεκεμβρίου ο Κυριάκος Μητσοτάκης είχε περιδεύσει στα χωριά της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία και στη Χειμάρρα. Μητσοτάκης - Ράμα είχαν συναντηθεί στη Δερβιτσάνη, με τον πρωθυπουργό της Αλβανίας να δηλώνει ότι «για εμάς η μειονότητα είναι μια αναντικατάστατη γέφυρα της άρρηκτης σύνδεσης μεταξύ των δύο χωρών μας». Ενώ ο Μητσοτάκης δήλωνε ότι «με τον πρωθυπουργό, τον Εντι Ράμα, έχουμε μια πολύ στενή συνεργασία. Γνωρίζουμε τα

ATHENS NEWS AGENCY/ΟΡΕΤΗΣ ΠΑΝΤΟΥΧΟΥ

χωρήσει μέχρι τη σύλληψη Μπελέρη παρά τις δηλώσεις περί κοινής ισχυρής βούλησης και πλέον όλοι θεωρούν ότι έχει μπει στο συρτάρι. Τουλάχιστον μέχρι να βγουν από τη διπλωματική «κατάφυση» οι σχέσεις Αθήνας - Τιράνων.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ. Το ζήτημα Μπελέρη έβριξε ο Κυριάκος Μητσοτάκης και στη συνάντηση που είχε με τον Εντι Ράμα στο Βίλνιους στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ χωρίς αποτέλεσμα. Με διπλωματικές πηγές να τονίζουν ότι η Αθήνα από τις εκλογές του Ιουνίου και μετά έχει δώσει σειρά ευκαιριών στον Εντι Ράμα να κάνει ένα βήμα μπροστά προκειμένου να σπάσει το αδιέξοδο, ωστόσο ο ίδιος μοιάζει να έχει εγκλωβιστεί στη σύλληψη και να μη δείχνει πρόθυμος να σπάσει

ζητήματα που σας απασχολούν» και έκανε αναφορά στην ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας. Για να μην ξεχνάμε την καταρχήν συμφωνία Ράμα - Δένδια (σ.σ. ως ΥΠΕΕ) το 2020 προκειμένου οι δύο χώρες να προχωρήσουν στη σύνταξη συνυποσχετικού για να λύσουν τη διαφορά τους για τις θαλάσσιες ζώνες στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Κάτι που επίσης δεν είχε προ-

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΤΑ «ΝΕΑ»

Καθοριστική η τήρηση των κριτηρίων ένταξης

ΑΝΤΩΝΙΟΚΡΙΣΤΗ, ΒΕΡΟΛΙΝΟ, ΠΩΡΤΟΣ ΠΑΠΙΑΣ

Η Αλβανία θεωρείται στη Γερμανία «υπόδειγμα» για τις υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Η υπόθεση Μπελέρη δεν ανατρέπει τη στάση της κυβέρνησης του Βερολίνου, αλλά στον βαθμό που άπτεται του σεβασμού μειονοτικών δικαιωμάτων έχει τη δυναμική να την επηρεάσει. Όταν ο Ολαφ Σολτς υποδέχτηκε στην καγκελαρία του Βερολίνου τον Εντι Ράμα στις 7 Μαρτίου 2023 είχε μόνον επαίνους για την Αλβανία. Η ενταξιακή της διαδικασία είχε ξεκινήσει επισήμως από το καλοκαίρι του 2022 και μέσα σε έξι μήνες έκανε σημαντικά βήματα επικυρώνοντας τον Ιανουάριο του 2023 ως πρώτη χώρα των Δυτικών Βαλκανίων τα τρία βασικά ντοκου-

μέντα. «Είναι ένα καλό υπόδειγμα για την περιοχή και μία σημαντική πρόοδος. Διότι έτσι διασφαλίζονται οι τέσσερις βασικές ελευθερίες για την περιοχή - η ελεύθερη διακίνηση προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίου», τόνισε ο Σολτς στις κοινές του δηλώσεις με τον Ράμα. Η γρήγορη ένταξη των έξι χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην ΕΕ είναι στρατηγικής σημασίας για τη Γερμανία που θέσπισε για τον σκοπό αυτόν από το 2014 τη λεγόμενη «Διαδικασία του Βερολίνου». Παραμένει στρατηγικός στόχος και για το σημερινό καγκελάριο. «Επιθυμούμε να σας χαιρετίσουμε όσο το δυνατό γρηγορότερα στην ΕΕ. Τα καλά βήματα προόδου στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Αλβανίας είναι ένα πολύ καλό μήνυμα», συ-

μπλήρωσε ο Σολτς. Στο επίκεντρο των διαπραγματεύσεων παραμένει «η ενίσχυση του κράτους δικαίου». Επιπρόσθετα, «τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης είναι θεμελιώδες συστατικό στοιχείο των ευρωπαϊκών δημοκρατιών». Σημαντικό επίσης είναι ένα «νομικά ασφαλές και διαφανές οικονομικό περιβάλλον». Οι επιστημονικές του γερμανού καγκελάριου τον περασμένο Μάρτιο αποκτούν νέα βαρύτητα υπό το φως των εξελίξεων που ακολούθησαν δύο μήνες αργότερα με τη σύλληψη του εκλεγμένου δημάρχου της Χειμάρρας Φρέντι Μπελέρη. Κατηγορείται για παραβίαση της εκλογικής νομοθεσίας και παραμένει από τον περασμένο Μάιο προφυλακισμένος. Για τον ίδιο τον Μπελέρη, οι κατηγορίες είναι προσηχηματικές,

αποδίδει τη δίωξή του σε «καθεστώς τρομοκρατίας» εκ μέρους της κυβέρνησης Ράμα, για να αποκριθούν στοιχεία ωφραγαγής περιουσιών της ελληνικής μειονότητας. **ΤΟ «ΑΓΚΑΘΙ».** Η πολιτική διάσταση που πήρε το θέμα με εμπρηστικές παρεμβάσεις του αλβανού πρωθυπουργού Εντι Ράμα μετατρέπει την υπόθεση σε σοβαρό αγκάθι στις σχέσεις Αθήνας - Τιράνων και επηρεάζει ευθέως τη στάση της Ελλάδας στην ενταξιακή πορεία της Αλβανίας. Σε ποιο βαθμό η υπόθεση Μπελέρη μπορεί να εξελιχθεί σε εμπόδιο για την ένταξη της Αλβανίας στην ΕΕ; «Οι αλβανικές αρχές διενεργούν έρευνες για την υπόθεση του

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/09/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/09/2023

Σελίδα: 23

τον φαύλο κύκλο που δημιούργησε. Τελευταία ευκαιρία ήταν η προσφυγή Μπελέρη που ζητούσε να διερευνηθεί αν ήταν νόμιμη η παρακολούθησή του, που απορρίφθηκε την περασμένη εβδομάδα. Αυτό θα έδινε δυνατότητα στην αλβανική δικαιοσύνη να αφήσει ελεύθερο τον δήμαρχο Χειμάρρας να ορκιστεί και να σπάσει ο πάγος με την ελληνική πλευρά.

Ωστόσο ο Ράμα δεν δείχνει διατεθειμένος να κάνει πίσω στην υπόθεση, μάλλον το αντίθετο. Στόχος πλέον την απόφαση να επωμιστεί η αλβανική δικαιοσύνη και να μην κληθεί το υπουργικό συμβούλιο να τον κηρύξει έκπτωτο και να ζητήσει επανάληψη των εκλογών. Σε αυτό το πλαίσιο ο Ράμα εκτιμάται ότι θα αφήσει την υπόθεση να τελεσιδικήσει προκειμένου να επιχειρήσει να παρουσιάσει την αλλαγή δημάρχου ως μία απόφαση την οποία έκρινε η δικαιοσύνη και όχι ο ίδιος. Το πώς θα δεχθεί την απόφαση η Αθήνα μένει να φανεί καθώς και η περίοδος που θα επιλεγεί για αυτό, με την πρώτη τακτική δικάσιμη να έχει οριστεί στο Δικαστήριο Τιράνων για τις 12 Οκτωβρίου.

Και αυτό γιατί η Ελλάδα έχει επανειλημμένα και με διάφορους τρόπους προειδοποιήσει την Αλβανία ότι οι μεθοδεύσεις της στην υπόθεση Μπελέρη μπορεί να της στοιχίσουν στην ευρωπαϊκή της πορεία.

Όπως και να καταλήξει πάντως η υπόθεση του Φρέντι Μπελέρη έχει καταφέρει σοβαρά πλήγματα

στις σχέσεις Ελλάδας - Αλβανίας οι οποίες είχαν διαφραμιστεί ιδιαίτερες. Ενδιαφέρον έχει αν θα υπάρξει επανπροσέγγιση και πώς, με πρώτο κρας τεστ στις 16 Οκτωβρίου, στα Τίρανα θα πραγματοποιηθεί η «Διαδικασία του Βερολίνου» για τα Βαλκάνια σε επίπεδο κορυφής, όπου έχει προσκληθεί και η Ελλάδα. Ενώ προς το παρόν όλοι βρίσκονται σε αναμονή...

στην υπόθεση Μπελέρη ως εξέλιξη που θα τορπιλίσει την ενταξιακή πορεία της Αλβανίας. Προτεραιότητα έχει η ταχύτερη δυνατή πρόσδεση των Δυτικών Βαλκανίων στην ΕΕ, όπως δείχνει και διάσκεψη που οργανώνεται στο Βερολίνο στις αρχές Νοεμβρίου σε επίπεδο υπουργών Εξωτερικών της ΕΕ και των υποψηφίων προς ένταξη χωρών.

Ωστόσο, στον βαθμό που τεκμηριωθούν οι καταγγελίες περί παράνομων απαλλοτριώσεων περιουσιών της ελληνικής μειονότητας από τις αλβανικές αρχές, δεν θα μπορεί και το υπουργείο της «πράσινης» και ευαίσθητο στα μειονοτικά υπουργού Εξωτερικών, Αναλένα Μπέρμποκ, να κλείσει τα μάτια στην καταπάτηση δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία.

Το ζήτημα Μπελέρη έθιξε ο Κυριάκος Μητσοτάκης και στη συνάντησή που είχε με τον Εντι Ράμα στο Βίλνιους στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ χωρίς αποτέλεσμα

οι εν ΕΕ

υποψηφίου δημάρχου Χειμάρρας, Φρέντι Μπελέρι. Αναμένουμε τη διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη στην Αλβανία», απάντησε στα «ΝΕΑ» εκπρόσωπος του γερμανικού υπουργείου Εξωτερικών. «Καθοριστικοί παράγοντες για την ένταξη της Αλβανίας στην ΕΕ είναι η εκπλήρωση των κριτηρίων ένταξης, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης του κοινοτικού κεκτημένου», συμπλήρωσε ο εκπρόσωπος.

Το πρώτο σκέλος της τοποθέτησης, ήταν αναμενόμενο. Δεδομένου ότι δεν έχει ολοκληρωθεί το δικαστικό σκέλος της δίωξης Μπελέρη, το γερμανικό υπουργείο Εξωτερικών δεν θα έπαιρνε σαφή θέση για λεπτομέρειες της υπόθεσης. Αλλά δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στα κεντρικά του Εξωτερικών

στο Βερολίνο ενημερώνονται για τις εξελίξεις από τις διπλωματικές αρχές της Γερμανίας στα Τίρανα.

Η πολιτική ουσία βρίσκεται στο δεύτερο σκέλος της απάντησης, με την επισήμανση του καθοριστικού ρόλου που παίζει η εκπλήρωση των κριτηρίων και του κοινοτικού κεκτημένου στην πορεία ένταξης της Αλβανίας στην ΕΕ. Θεμελιακό συστατικό του κοινοτικού κεκτημένου είναι ο σεβασμός των μειονοτήτων και των δικαιωμάτων τους. Σ' αυτό το πλαίσιο μπαίνει το περιουσιακό ζήτημα της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία, που βγάζει στην επιφάνεια η υπόθεση Μπελέρη στην πολλά υποσχόμενη τουριστική περιοχή της Χειμάρρας.

Προς το παρόν, η γερμανική κυβέρνηση δεν φαίνεται να αξιολογεί

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ Ν. ΤΖΟΓΟΠΟΥΛΟΥ

Διεθνείς δυσκολίες και ελληνοαλβανικές σχέσεις

Η προστασία της ελληνικής εθνικής μειονότητας που ζει στην Αλβανία αποτελεί βασική πτυχή των ελληνοαλβανικών σχέσεων. Ο σεβασμός, όμως, των δικαιωμάτων της μειονότητας αυτής από την εκάστοτε αλβανική κυβέρνηση κάθε άλλο παρά είναι δεδομένος. Η υπόθεση Φρέντι Μπελέρη αποτυπώνει το υπαρκτό πρόβλημα το οποίο ξεφεύγει από το πρόσωπο του εκλεγμένου δημάρχου της Χειμάρρας και έχει ευρύτερες διαστάσεις. Η παραβίαση των κανόνων του κράτους δικαίου από τη γειτονική χώρα προσελκύει τη διεθνή προσοχή. Μία σημαντική πτυχή προβληματισμού αφορά το γεγονός ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι αλβανοί πολίτες θεωρούν ότι η χώρα τους σέβεται τα δικαιώματα της ελληνικής εθνικής μειονότητας. Μέσα σε ένα τέτοιο εγχώριο περιβάλλον είναι ιδιαίτερα εύκολο για τον αλβανό πρωθυπουργό, Εντι Ράμα, να προχωρεί σε κινήσεις ή δήλωσεις που προκαλούν με εκνευρισμό στην Ελλάδα αλλά ταυτόχρονα ικανοποιούν τους πολίτες της χώρας του. Για την αλβανική κοινή γνώμη, δηλαδή, το ζήτημα Μπελέρη γίνεται αντιληπτό με όρους τελείως διαφορετικούς από την ελληνική κοινή γνώμη.

Για να αντιμετωπίσει το ζήτημα η ελληνική κυβέρνηση έχει επιλέξει τη διεθνοποίησή του. Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρεί να συνδέσει την ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας με την εφαρμογή των σχετικών προτύπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των δικαιωμάτων της ελληνικής εθνικής μειονότητας - που μάλιστα είναι η μεγαλύτερη αριθμητικά μειονότητα στην Αλβανία. Ωστόσο, είναι αμφίβολο κατά πόσο η συγκεκριμένη τακτική μπορεί να αποφέρει χειροπιαστά αποτελέσματα. Ο Εντι Ράμα, όπως και άλλοι ηγέτες χωρών από τα Δυτικά Βαλκάνια, αμφιβάλλουν για την ουσιαστική βούληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να δώσει καινούργια ώθηση στη διαδικασία διευρύνσης. Συνεπώς, το πρόβλημα για την Αλβανία αυτή τη στιγμή δεν είναι η ελληνική τακτική αλλά οι ρεαλιστικές προοπτικές διευρύνσης της Ένωσης.

Παράλληλα, ανεξάρτητα από την αμφιλεγόμενη επιτάχυνση της διαδικασίας διευρύνσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να ενισχύσει τις σχέσεις της με την Αλβανία. Οι δύο πλευρές, για παράδειγμα, υπέγραψαν πρόσφατα νέα συμφωνία για επιχειρησιακή συνεργασία στη διαχείριση των συνόρων. Συγκεκριμένα, η ενισχυμένη επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ FRONTEX και Τίρανων έχει στόχο να συμβάλει στην αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος και να ενισχύσει την ασφάλεια στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσο φουντώνει ξανά η μεταναστευτική κρίση, τόσο περισσότερο οι Βρυξέλλες θα χρειάζονται τη συνεργασία με την αλβανική κυβέρνηση.

Παράλληλα, η Αλβανία θεωρείται αξιόπιστο κράτος μέλος του ΝΑΤΟ, και ανήκει μάλιστα στις χώρες εκείνες που είναι διατεθειμένες να προσφέρουν εγγυήσεις ασφαλείας στην Ουκρανία. Μέσα στην εβδομάδα, το αμερικανικό Πεντάγωνο προχώρησε περισσότερο και ανακοίνωσε την κοινή απόφαση Ουάσινγκτον - Τίρανων να ενισχύσουν τους αμυντικούς τους δεσμούς. Κατά καιρούς, άλλωστε, ο Εντι Ράμα εκφράζει δημοσίως την επιθυμία του να δημιουργήσει στρατιωτικές βάσεις στη χώρα του για το ΝΑΤΟ, ενώ έχει βρεθεί σε ανοιχτή αντιπαράθεση με το Ιράν. Υπό το πρίσμα των διεθνών εξελίξεων, δεν προκαλεί έκπληξη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν απλώς πραγματοποιήσει κάποιες κλιμακώδεις τοποθετήσεις για το θέμα Μπελέρη. Τα στρατηγικά τους συμφέροντα υπερτερούν άλλων ενδιαφερόντων. Η ελληνική πλευρά καλείται να λάβει υπόψη της δεδομένα για να προστατεύσει μακροπρόθεσμα και στην πράξη την εθνική μειονότητα στην Αλβανία.

Ο Δρ. Γιώργος Ν. Τζογopoulos είναι Senior Fellow στο ΕΛΙΑΜΕΠ και το Κέντρο Μπένγκαν Σαντά του Ισραήλ, και λέκτορας Διεθνών Σχέσεων στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο της Νίκαιας (Cité).